

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " " 13.—
 za četr leta " " 6·50
 za en mesec " 2·20
 na Nemčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " 12.—
 za četr leta " " 6.—
 za en mesec " " 2.—
 V upravi prejemam mesečno K 1·90

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
 Avstr. poštné hran. račun št. 24.797. Ograke poštné
 hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 103.

Zahvala.

Včeraj mi je 933 ljubljanskih meščanov oddalo Svoje glasove. Ponosen sem na to zaupanje ljubljanskih gg. meščanov, ki v Svojem vsakdanjem trudu čutijo, kako potrebno bi bilo najti preko najradikalnejše liberalne struje pot do Slovenske Ljudske Stranke in tako do pozitivnega dela in gospodarske pomoči, ki bo ravno v prihodnjih mesecih v Ljubljani tako silno potrebna. Če tega sedaj mogoče ne bo, je odločilo c. kr. uradništvo.

Cast mi je vsem gg. ljubljanskim deželnozborskim volilcem, ki so včeraj Slovenski Ljudski Stranki kljub vsemu nasprotnemu pritisku, obrekovanju in zavijanju oddali Svoje glasove in tako pokazali politično zrelost, izreči svojo najglobokejšo zahvalo.

Včerajšnji dan je pokazal, da se tudi vrste deželnozborskih volilcev S. L. S. v Ljubljani množe in v delu, da bo končno tudi v Ljubljani popolna zmaga na naši strani, ne bomo omagali. - Hvala zavednim deželnozborskim volilcem S. L. S. Naprej na novo pozitivno delo v korist ožje in širše naše domovine!

V Ljubljani, 17. maja 1911.

Dr. Vinko Gregorič.

S. K. S. Z.

Dr. K. V kratkem času smo imeli v Ljubljani dvojne važne volitve: v občinski odbor in v deželnji zbor. Zanimali so številke, ki iz njih lahko posnamemo moč in vpliv S. L. S. v našem glavnem mestu. Med moškimi davkoplăčevalci-meščanci ima naša stranka dve sedmini pristašev, med ljubljanskimi volivci pri splošnih volitvah tretjino. Liberalci imajo v prvem službujo slabo nadpolovično večino, v drugem dobre tri sedmine. Stalno napredujemo; že od občinskih volitev sem se je to pokazalo. Dobrih 800 volivev Ljubljaničanov smo imeli v prvem in drugem razredu. Za deželni zbor jih je volilo z nami 933; torej nad 100 več nego pri občinskih volitvah.

Po izidu v tretjem razredu je naših volivcev za splošne volitve v državni zbor v Ljubljani dobrih 1700. Iz tega

sledi, da je izmed proletariata 800 naših, torej več nego socialno-demokratik. Med delavskim ljudstvom je S. L. S. najmočnejša, med meščanstvom jo liberalna še znatno nadkrijuje, in sicer so njeni pristaši tem številnejši, v čim višji sloj spadajo. Med malim obrtništvom smo si domala enaki; v večji obrti, v trgovstvu, zlasti pa v uradništvu imamo samo razmerno male manjšine. To se nam zdi potrebno brez ovinkov povedati. Pristavljam tudi, da se med uradništvom še precej časa razmere ne bodo znatno izpremenile. Očitek, da je S. L. S. načelna sovražnica uradništva, sicer pada in nima več veliko moči, toda zakon stalnosti drži še uradnike pri liberalcih, s katerimi jih veže njihova vzgoja, njihovo duševno obzorje, zlasti pa kulturna načela.

Med ljudstvom je pa tudi v Ljubljani S. L. S. prva stranka. Vzrok za to je lahko najti: Največ se je delalo in

se še dela za delavske sloje. Vkljub liberalnemu nasilju in vkljub nervozni socialno-demokratični agitaciji se je ohranila večina proletariata krščanskim načelom naše ljudske stranke. Pridenimo še to-le: Izmed meščanstva, ki voli z nami, je ogromna večina takih, ki so naši zavoljo svojega živega verskega prepričanja. Recimo jim klerikali, ker jih ni sram tega imena. Gospodarski in socialni program naše stranke jim ni glavna reč. Zavest, da je za uspešne politične boje tudi v prid našemu meščanstvu edino naša stranka sposobna, še ni prodrla v meščanske sloje, niti med naše somišljenike ne, kamo li med nasprotnike. V tem oziru je bila politična vzgoja pomanjkljiva in vsled tega je tudi politična zavest v Ljubljani med temi sloji manjša, nego med našim organizovanim kmečkim ljudstvom. Naš kmet pozna svoje stanovske razloge, ki ga drže pri naši stranki. Ne vodijo ga samo verski, kulturni nagibi, marveč tudi prepričanje, da bo njegovo telesno delo uspešnejše, njegov gospodarski napredek ložji, njegov boj za kosec kruha zmagovalnejši, če gre za zastavo S. L. S., nego če se zanjo ne meni. Strankarska zavest je v njem živa in močna! Pa tudi pri našem delavcu!

Večina ljubljanskega delavstva je prepričana, da mu je samo po načelih S. L. S. zagotovljena boljša bodočnost in od blizu gleda, kako se delovanje te stranke v njegovo korist zlagajo z njenimi načeli. Središče tega obširnega, vsestranskega delovanja je pa brez dvojbe Slovenska krščansko-socialna zveza v Ljubljani. Tudi za organizacijsko delo po deželi je pravzaprav ta zveza skrbna mati; ideje, pa tudi praktični nasveti in pripomočki so se rodili v njenem okrilju; njen pomen za vse Slovence in, danes lahko rečemo, tudi za Hrvate je neizpodbiten. Za danes pa puščamo to plat njenega delovanja ob strani in samo z veseljem konstatiramo, da uradne številke iz zadnjih volilnih bojev jasno dokazujojo, kako je ljubljansko delavsko ljudstvo prekvarenzo z duhom, ki ga širi S. K. S. Z. z neumornim delom že leta in leta.

Smemo se pohvaliti. Ni ga nobenega večjega mesta v naši državi, ki bi se v tem oziru moglo meriti z Ljubljano. Drugod se je tudi delalo, marsikje mnogo in z neprimerno izdatnejšimi sredstvi, nego pri nas, a hiša se je jela graditi pri sredi, ali celo od zgoraj in zato je nimajo. Pri nas smo pa začeli od spodaj in zato je naš temelj

tako trden in močan, da brez nervoznosti mirno lahko čakamo, kdaj se povzpone poslopje do vrha. S. K. S. Z. je imela med svojimi sodelavci moža praznih rok, a toplega srca in potrebnega znanja. Pričaščajo ji od dne do dne novi.

V Ljudskem domu ima zdaj naša Zveza svoje lepo domovanje. Prej smo bili skromni in neznatni in zato nismo vabili meščanstva med se. Zdaj se more tudi nekoliko razvajenejši intelligent domačega čutiti v naših prostorih. Vse naše meščanstvo, vsa naša inteligenco — na dan in v Zvezu! Tako bomo enotno zgradili svoj dom. Demokratična so naša načela, v demokratični misli naši uspehi. Nič drugega nam ni treba, nego da to misel na temelju, ki ga že imamo, grejemo in gojimo, dokler ne prekvari tudi večine našega meščanstva. In to kmalu!

Deželnozborska volitev v Ljubljani.

Deželnozborska volitev v Ljubljani je končana. Končala se je z absolutno zmago kandidata prof. Reisnerja, ki je zagovornik najradikalnejše struje liberalne stranke. Obžalujemo v interesu Ljubljane, da je večina volilcev podrla zlati most, katerega je hotela Slovenska Ljudska Stranka postaviti Ljubljjančanom, da se po žalostnih dogodkih ob 20. septembra 1908 — 23. aprila 1911, in ob tako patriotskem stališču, kakršnega so liberalni listi zavzeli ob ustanovitvi podružnice mornariškega društva v Ljubljani. Zavrgli so mnogega kandidata dr. Gregoriča, čigar do sledni patriotski programni govor je napravil celo pri mnogih doslej liberalnih volilcih najglobokejši vtis.

Trezen razum včeraj pri večini ljubljanskih deželnozborskih volilcev še ni odločeval, pa takega ozdravljenja tako hitro še ni bilo pričakovati. Večdar pa številke kažejo vesel preobrat na bolje, ki jasno kaže S. L. S. pot: udeležiti se vsake volitve v Ljubljani, ker se v vsaki volitvi okrepi in se v

LISTEK.

Koroški izprehodi.

(Piše dr. Leop. Lenard.)
 (Konec.)

Od severa prodira proti jugu med Slovence germanizacija. Toda na drugi strani prodira pa tudi slovenski živelj proti severu. Slovenci kupujejo nemška posestva, slovenski posli iz Spodnje Koroške se nahajajo pri nemških posestnikih po obmejnih krajih. Svede se ti Slovenci po navadi kimalu ponemčijo, toda za njimi prihajajo novi. Slovenec je marljivejši, razumejši in moralnejši od Nemca, Nemec ima pa v svojih rokah politično silo in vsa javna sredstva. Glavno sredstvo germanizacije je liberalizem.

Med tem je bila južna pripravljena in storil sem v popolni meri svojo dolžnost tudi v tej zadevi. Potem se je bilo treba pa posloviti in vrniti domov. Vrnila sva se čez polje po ravno isti poljski poti na glavno cesto. Ker je bilo še dolgo do vlaka, sva se odločila, da greva nazaj peš do Celovca. Saj ni več, kot poldružno uro. Vreme je bilo krasno, pot prijetna, že večinoma osušena.

Med potjo dojdeva dva možaka, ki sta nesla kositarske lonce in železno žico na plečih. Misli sem, da sta dva slovaška piskovezca. Pozdravila sta me po nemško, a jaz sem odzdravil po slovensko. Monsignor me je podučil, da je to na Koroškem neka posebna vrsta ljudi. Lahko bi jih imenovali koroške cigane. Zlasti tu po slovenskih obmejnih krajih se že od pradavnih časov potika vrsta ljudi, katerim pravijo »Stičlarji«. Hodijo okrog kot cigani, popravljajo stare lonce in druge reči, zraven pa love pse in mačke ter jih jedo. Prenočujejo po gozdih in jarikih ter se s svojimi vozovi vedno selijo iz kraja v kraj. Po življenju so močno podobni ciganom, nimajo pa one poezije, ki obdaja ciganski rod. Ne pečajo se ne z godbo, ne s petjem, kot cigani in so sploh silno zanemarjeni in dušveno nizko stoeči ljudje.

Tudi raznaševalci nemške kulture, sem si mislil. Obrnil sem se nazaj in še enkrat pogledal na ta predstavitelja nemškega »Drang nach Süden«. Obrazov sta bila mračnih in topih, brez vsacega izraza. Hodila sta počasi in gledala v tla.

Kmalu potem srečava nekoga možaka, ki je gnal dva konja mimo naju proti Gospovštvu. Bil je krepek možak in hodil je s trdimi koraki. Oblečen je

bil za svoje razmere čedno in držal se je pokonci. Ko je šel mimo, je pozdravil prijazno po nemško.

»To je Kranjec,« reče moj tovariš.
 »Kako ga pa poznate?«

»Ker nosi uhane v ušesu. Vsi Kranjci imajo uhane v ušesu.«

Tako se križajo tukaj narodi!

Križali so se že v prazgodovinskih časih in še sedaj ni ta proces zaključen.«

Doli za »Anabüchl« se je že razgrnilo pred nama mesto, tiho, hladno in mračno, kajti delal se je že večer.

Zanimivo je opazovati narodnostno gibanje tukaj ob severni slovensko-nemški meji. Na eni strani prodira germanizacija proti jugu, deloma je to naraven pojav in ima svoj izvod v gospodarskih okoliščinah. Nemški kapital igra veliko ulogo tudi v narodnem življenju. Slovenec je kmet, ki živi mirno na svoji grudi od deda in pradeda. Kakor hitro se pa nekoliko gospodarsko povzdigne nad svoje sovaščane, stopi nekoliko med svet in loti morda kakšnega podjetja, postane nemškega prepričanja, ker ima vse svoje zveze z Nemci. Slovenec je delavec proletarec, ki je pa odvisen od nemškega kapitala in če zabrede v socialistično strugo, se tudi hitro odturni svoji narodnosti. Nemška podjetja,

nemško uradništvo in šola, železnice, kmetijske družbe, požarni brambe itd. so sredstva, po katerih se germanizacija širi proti jugu med Slovence. Umetno pomaga zraven še Südmarka in Schulverein s svojimi ogromnimi sredstvi.

Zopet uničen Zeppelinov zrakoplov.

O nezgodi, ki je zadela včeraj 16. t. m. zjutraj Zeppelinov zrakoplov »Deutschland«, se poroča iz Düsseldorfa: Kljub obvestilu pomorske opazovalnice v Hamburgu, ki je signalizirala močne vzhodne vetrovne toke, so včeraj dopoldne vseeno nastopili vožnjo z zrakoplovom, ki so se je udeležili štirje gospodje in štiri dame kot potniki. Moštvo zrakoplova je že zavzelo svoja mesta v sprednjem in zadnjem čolničku, nakar so polagoma spravili zrakoplov iz lope na prostoto, da bi nastopil svoja pot. Na ravnini pred loipo je bila zbrana večja množica ljudi, med temi tudi sorodniki potnikov v zrakoplovu, da bi videli odpluti zrakoplov. Ko se je hotelo spustiti motorje v tek, je nenadoma močan sunek zagrabil zrakoplov in ga s tako silo trešil ob stransko steno zrakoplovne lope, da se je sprednji del zrakoplova naravnost

vsaki volitvi pomnože njene vrste. Če bi se tega stališča držala stranka že pred 10 leti, bi bilo mnogo čiščenja v Ljubljani sedaj prihranjenega. Včeraj po volitvi ni bilo nič običajnega veselja liberalcev po Ljubljani, njihovi plakati o »zmagi« so bili zopet mnogo manjši. Liberalci so se včeraj po »zmagi« obnašali kot poraženci. Njihovi voditelji so takoj po izidu računali: Leta 1908. sta pri deželnozborski volitvi v Ljubljani nastopila dr. Vinko Gregorič in dr. Ravnhar kot samostojna kandidata in pri takratni volitvi, ko so pristaši treh strank glasovali za dr. Gregoriča, je dobil dr. Gregorič 940 glasov — včeraj, pri prvem samostojnem nastopu pri deželnozborskih volitvah v Ljubljani je dobila S. L. S. 933 svojih lastnih, zavednih, brez nasilne agitacije, s prepričanjem pridobljenih glasov — kar znači največji napredok med vsemi strankami, ki so se včeraj udeležile volitve. In to liberalcem da misliti, tembolj ker nam niti na misel ne pride, da bi v delu v Ljubljani omagali. Liberalni glasovi pa včeraj niso izključno le last liberalne stranke, na mnogih glasovnicah se je bliščalo K. k. Profesor Josef Reisner, nemški prisednik v komisijah so se jako živahno zavzemali za prof. Reisnerja. O naši stranki je neki Nemec rekel: »Die Partei wird uns zu stark...« Liberalna stranka je dobila tudi nekaj soc. dem. glasov. Poleg tega ima liberalna stranka za svojo včerajšnjo absolutno večino, ki znaša le bornih 55 glasov, zahvaliti se dejству, da so bili pri sestavi volilnega imenika za dež. zbor vtihotapljeni za volilce ljudje, ki bi volilne pravice ne smeli imeti.

Na drugi strani pa se liberalci sami zavedajo, da prof. Reisner v deželnem zboru ne bo nič pomenjal in da S. L. S. ne bo kar kratkomalo dopustila, da bi ljubljanski davkoplăčevalci, ki plačujejo davek Ljubljani in stanujejo v okolici, bili izključeni od davkoplăčevalske volilne pravice, da bi liberalno uradništvo imelo več pravic kot pa ti dejanski davkoplăčevalci. Končno besed o Reisnerjevi izvolitvi bo imel deželni zbor kranjski in liberalci lahko že računajo, da deželni zbor take Reisnerjeve izvolitve ne bo potrdil. Ko je včeraj dr. Tavčar na volišču omagal in šel na okrepljni guljaž, je bridko vzduhnil: »Presneto je to zo pet drag guljaž.« Prihodnji guljaži dr. Tavčarjevi bodo še dražji in še bolj vroči. Vedno bolj bo liberalce bolela glava, da so se postavili v diametralno nasprotje gospodruži S. L. S., ki ima v celi deželi odločilno moč, ne izvzemši Ljubljano. S. L. S. včeraj ni ničesar izgubila — izgubili so le ljubljanski liberalni volilci. Zaslepjeni liberalni ljubljanski volilci bodo kmalu lahko sodili o vplivu včerajšnje volitve in ta vpliv za S. L. S. in njene pristaše ne bo slab. Liberalci naj sedaj bodo dosledni: v najmanjši zadavi naj v nobenem zadevi ne apelirajo na našo pomoč. Naj se vsaj tako ne osramote, da bi jim naši zastopniki morali pokazati, da hočemo mi pri tem, kar so včeraj ljubljanski liberalci odločili, biti brezobzirno dosledni. Včeraj so tisti ljubljanski volilci, ki so volili Reisnerja, sami

skrivil. Vsled tega sunka je počilo v sprednjem delu zrakoplova več balonov in obstajala je velika nevarnost, da nastane vsak trenutek kaka eksplozija. Moštvo, ki je držalo na tleh zrakoplov za vrvi, je skušalo brezuspešno obdržati zrakoplov, toda že v prihodnjem trenutku je ponoven vetroven sunek zagnal zrakoplov 20 metrov visoko, pri čemur je potegnil s seboj tudi več oseb, ki so držale na tleh vrvi. Moštvo, ki je bilo v zrakoplovu, je bilo napram tem elementarnim dogodkom popolnoma brez moči in ni moglo spustiti v tek niti propelerje, ker so bile povsod okoli zrakoplovne lope kake zapreke. Se predno pa je moštvo moglo izvleči zrakoplov iz bližine zrakoplovne lope, pa ga je nov sunek vetra zagnal na streho in v prihodnjem trenutku se je raztrgal na tri dele. Groza se je polasti vseh gledalcev. Položaj je bil nekoliko časa tudi izredno kritičen in splošna je bila bojazen, da so osebe, ki so bile v čolničih in kabinah, dobole težke poškodbe, zlasti še vsled sile, s kakršno je vrglo zrakoplov na streho lope. Pomožno moštvo je pa rešilo vse osebe v zrakoplovu iz njihovega nevarnega položaja; izkazalo se je, da ni bil nihče ranjen, razun malih prask. Zrakoplov »Deutschland« je postal vsled te nezgode zopet popolnoma nerabben ter ga morajo zopet popolnoma demontirati. Nepoškodovan dele bodo poslali v Friedrichshafen, kjer se bo pričelo z rekonstrukcijo zrakoplova »Deutschland«.

pokazali, da tako hočejo. Dr. Gregorič je razvил jasen gospodarski program, profesor Reisner ni razvил nobenega programa, njegovi govorji so bile — psovke. Tisti ljubljanski volilci, ki so volili Reisnerja, so se odločili za Reisnerjeve psovke, zato se bodo morali na vsej črti ž njimi zadovoljiti. Spoznali bodo kmalu, da se z izvolitvijo profesora Reisnerja niso samo osmešili, ampak si tudi škodili.

Kdor gleda politični boj na Slovenskem, naj bo kdorkoli, mu je danes ena stvar jasna: končati se more le z uničenjem ene stranke Za nas je jasno, da more to biti le liberalna. Potrebno je in želeti je, da si stojita v javnem življenju dve stranki nasproti, a obe morate imeti saj poštene namene, liberalna stranka na Kranjskem pa tega znaka gotovo nima. Ni niti stranka, ker ji manjka popolnoma vsaka organizacija, stranka so le nekateri ljudje v Ljubljani, ki jim je lastna korist, njihovo ozko duševno obzorje in slepo sovraštvo do vsega, kar je narodu sveto, edini program, namen, začetek in konec javnega delovanja. Kar jim sledi, je ali od njih odvisno ali pa zapeljano in neumno. Če bi liberalni kolovodje napisali resnična poročila za svojo stranko, bi med sredstva, s katerimi dosegajo svoje ciele, morali napisati le: kričanje, psovanje, ščuvanje in blatenje in drugega prav nič. Nobeden ni pred temi ljudmi več varen, ne moški, ne ženska, niti najnedolžnejši človek ne, na vsakega mečejo blato in ni je časti, ki bi je ne ukradli. Nobena psovka ni zadosti grda, nobeno sumnjenje tako podlo, da bi se ga ne poslužili. Vera, narodnost, napredok, vsi idealni so za to kliko le roba, s katero se na političnem trgu baranta. Če se slovenski narod ponižuje, so tega le ti ljudje krivi, ki so si postavili za cilj, spraviti ob kredit čisto vse, kar Slovenci že dobre imamo.

Zato more pač vsak spodoben slovenski človek v današnjih razmerah videti edino rešilno pot v tem, da se okoli S. L. S. združijo vsi, ki so si še količaj idealnosti, poštenosti in resnosti ohranili. Treba, da spoznajo, da moremo do ozdravljenja neznotnih razmer v središču naše domovine — in to je najvažnejše — priti le, če vsak pameten Slovenec zažge vse mostove v liberalni tabor, če te nore ljudi popolnoma izoliramo in pridemo vsi do te zavesti, da taka stranka kakor je današnja liberalna, mora poginiti. Drugače ne bo miru na Slovenskem. Do tega pa mora priti! Ali se bomo vedno klali, ali naj bo vsak človek izpostavljen vedno nevarnosti, da ga izvestna maffia ne napade, da vse in vsakega omažejo, da sme vsak član poljubno vsakega opljuvati? Ali naj se slovensko časopisje vedno le ukvarja s temi elementi, ali naj bo sirovost vedno znak slovenskega političnega življenja?

To ne gre in temu bo moglo biti enkrat konec. Konec temu pa bo le tedaj, če liberalne stranke ne bo.

Svobodomiselne stranke bodo brezdvoma v naši domovini nastajale in obstajale, liberalna klika v Ljubljani pa, ta nima več pravice do obstoja. Ta strup se mora iz slovenskega organizma izločiti. Kdor res ljubi naš narod, komur je na tem, da premagamo umazanost, dívost in nebrdanost polit. bojev, kakor jih bojuje »narodnonapredna« stranka, da nastopi enkrat možnost, da vsi Slovenci, bili tega, bili onega prepričanja, določno, s kulturnega naroda vrednimi sredstvi in resno vsi skupaj v pošteni konkurenčni stremimo za gospodarskim napredkom in politično veljavno slovenskega naroda v avstrijski domovini, — ta danes ne more drugega, kakor želeti in delati na to, da izgine izvestna ljubljanska klika in da se enkrat za vselej razbije še tista njena moč, ki obstoji v blatenju, grozenju in psovanju. In do tega cilja bomo stopali pogumno in brezobzirno!

Koroška.

V nedeljo se je vršilo na Koroškem mnogo volilnih shodov. Poslanec Grafenauer je imel shoda v Smilhelu pri Piberku in v Dobu. Na prvem shodu je bilo navzočih 250, na drugem pa 350 volilcev. Nasprotnikov ni bilo bližu. Jih v teh okrajih sploh ni, pa če bi jih z lučjo iskal.

Zanimiv shod je imel dr. Rožič v Prevaljih. Sklical so ga socialni demokrati in predstavil se je socialodemokratski kandidat Sitar. Odgovarjal mu je dr. Rožič tako dobro, da je Sitar kar odkuril. Nato so zborovali naši od pol devetih do pol dvanajstih dalje. Govorila sta Rožič in Stritof. Popoldne je bilo v Prevaljih zborovanje izobraževalnega društva in igrala se je igra »Divji lovec.«

Dva shoda je imel urednik Smodej. Monsignor Podgorec je imel kako

dobro obiskan shod v Škofljicah. Zanimiva so bila zlasti njegova izvajanja radi koroške Centralne kase. Odgovarjal je na vprašanje: Kdo je kriv? — Krija sta bila dva duhovnika, ki sta se dala zapeljati k lahkomisljenim špekulacijam. Še več je pa zakrivil liberalni celovski župan in bankir Zupan, ki je spravljal dobičke, potem je pa rekel: »Knjižice, katere sem vam dal, niso nič vredne. Denar je pa spravil. Cudno, da ni državno pravdništvo že prijelo za to stvar. V vsaki drugi državi bi vrla v tem slučaju najprej prijela glavnega krvca, bankirja Zupana, oziroma njegove naslednike, ker je on pred kratkim umrl. V vsaki drugi državi bi tako aferto, kot je Zupanova, takoj vzel državno pravdništvo v roke. Dalje imajo veliko krvido pri tej nesreči nemški liberalci, zlasti pa deželnih predsednik baron Hein, ki so si z vsemi silami prizadevali, da bi onemogočili sanacijo. Za barona Heina je značilen zlasti sledi slučaj: Elizabetinke imajo precej veliko premoženje, in monsignor Podgorec je šel takoj k njim ter jih prosil, naj dajo veliko svoto za sanacijo. Redovnice so takoj bile pripravljene dati za prvo silo 80.000 K, ter se je naročilo banki, naj to svoto izplača. Nemška banka je pa sporočila stvar baronu Heinu, katerega ni pravzaprav vse to nič brigalo. Hein je takoj prepovedal banki dotično svoto izplačati. Ko je šel Podgorec k njemu in ga vprašal, kako se upa umešavati v stvari, ki ga nič ne bričajo, je odgovoril ošabno: »Jaz sem storil uradno prisego in po tej prisegi moram varovati cerkveno premoženje, da se ne zmanjša.« — Poprej so pa liberalci vedno kričali, da mora cerkev in samostani dati svoje premoženje za sanacijo. — Podgorec mu je odgovoril: »Ich erkläre diese Summe für Stammvermögen.« Mož si menda predstavlja, da je satrap kakšnega perzijskega kralja Artaxerxa. Menda je prespal vseh 60 let avstrijske konstitucije. Cudno je še to, da je par mesecev poprej, ko so hotele Elizabetinke tudi od tega deželnarja položiti račun, rekel: »To je vaše prosto premoženje, ki me nič ne briga.« Hein je torej oni, ki je predvsem oviral sanacijo in hotel pritirati do tega, da bi po celi deželi pel bolen. Zato bo pa tudi mož moral kmalu iti iz dežele. Vlada ga je že dvakrat klicala na Dunaj na odgovor in njegovi dnevi so se štejeti. Sanačna akcija gre pa dobro naprej po zaslugu katoliške duhovščine, dasiravno je deželna vlada in nemško-liberalna stranka vse mogoče storila, da bi jo preprečila in ljudi pognala na bolen.

Ljudje so poslušali govornika z velikim navdušenjem. Tudi po celovski okolici se ljudstvo vzbuja in sladkemu Lučovniku ne gre nič kaj posebno dobro. Voda mu teče v grlo in zato hodi zdaj prav ostentativno v cerkev, se postavlja sredi cerkve vsem ljudem na pozor in trka na svoja prsa kot skesan grešnik. Menda misli, da bodo ljudje tako hitro pozabili na njegovo debelo prijateljstvo s Českijem in Angerjem.

Slovenske kandidature na Koroškem.

Sliši se, da nameravajo Slovenci na Koroškem v Zilski dolini proti nemškemu nacionalcu dr. Waldnerju, ki je nepriljubljen, in v sodnem okraju Rožek postaviti lastna kandidata; v slučaju namreč, če nemški krščanski socialisti ne postavijo lastnega kandidata, ker sami zase sedaj za enkrat nimajo mnogo upanja, se od slovenske strani pričakuje, da bo vsaj en del nemških krščanskih socialistov volil slovenskega kandidata, ker ima ta več upanja priti z nacionalcem v ožjo volitev, v katerem slučaju bi socialni demokrati odločili. Osebi kandidatov še niste znani. V navedenem slučaju bi bilo mogoče, da bi Slovenci mogli priti v štirih okrajih (Velikovec, celovška okolica, Rožek in Zila) v ožjo volitev.

Achim, umorjeni voditelj ogrskih kmetov.

Dunaj, 17. maja 1911.

Navdušočega voditelja ogrskih kmetov, nekronanega kralja ogrskih nižin ni več med živimi. Andreja Achima sta usmrtila dva odpolana tiste judovsko-mažarske klike, ki go spodari na Ogrskem in ki izrabljajo vse ljudske množice, ne glede na njih narodnost. Dva nečaka ekselencence bivšega državnega tajnika pl. Zsilinskega

sta ustrelila voditelja kmetov. Zaradi tega političnega umora je ogrski kmečko ljudstvo strašno razburjeno, ker so usmrtili njegovega zagovornika. Kmečke pesti se stiskajo, kri Achima kliče po maščevanju.

Azijsko nasilstvo judovsko-mažarske klike ta nečuven umor zoperjasno kaže. V lastni hiši ti umor tistega voditelja ljudstva, ki jim prekrižava njih sebične načrte. Andrej Achim se ni udeleževal protidinastičnih lopovstev Košutovcov in njih na-videznih nasprotnikov. Delal je zgolj ljudsko politiko in ni molčal, kadar je šlo za ljudske koristi. Zahteval je enako volivno pravico, politično enakopravnost vseh državljanov, boj proti ljudskim izkorisčevalcem, boj latifundijam, skrb za srednji stan, izkratka, zastopal je koristi ljudstva. Ne sme se mu zameriti, da se je tudi krepko boril proti krajnim mogotem košutovske klike.

Mažarski mogotci so ga usmrtili v strahu vsem, ki bi si upali delati ljudske politiko. Oficielna Ogrska se je vsled Achimove smrti oddahnila, ker je izgubila svojega najnevarnejšega nasprotnika. Smilita se pa o grski oficielni javnosti morilca, ker tega si tudi na Ogrskem ne upajo, da bi morilcev ne postavili pred sodišče. Oficielna Ogrska natihoma odobruje umor, po svojih listih ustvarja morilcem ugodno mnenje, blati umorjeni žrtev in pošilja proti ogroženim kmečkim množicam vojake in orožnike.

Taka je svoboda na ogrski zemlji. Le tistim sije solnce, ki sede pri jaslini in izjemajo ljudstvo. Po slovaški zemlji vlada grobna tišina od tistih žalostnih dni sem, ko so s krvjo porazili Slovake pri volitvah. Rumunce so zasušili, kakor tudi Srbe in Nemce. Smrtno sovražijo Kristoffyja, ker se klika boj splošne volivne pravice, ki bi kači strala glavo. Bodo li v to poklicani krog izpoznavi položaj, ki ga je zdaj jasno osvetlil politični umor kmečkega voditelja?

Značilno je, kakšno stališče zavzemajo glede na umor Achima dunajski liberalci in socialni demokrati. Tisti listi, ki zaženejo vihar, če se skrivi kakemu kijevskemu judu, niti z besedico ne obojajo umora v ogrski Bekes-Szabi. Zakaj li? Saj je bil umorjen zgolj kmečki voditelj! Morilca sta sorodnika ogrske ekselencije. Od Adlerja do Singerja in do Benedikta nihče ne graja umora, ker stanovsko zavedni kmet tvori glavno oviro prekuciji in judovski velevladi. Kmeta zato da go spoda sovraži. Zato se pa trudi judovsko časopisje celega sveta, da opraviči morilca in nameče blata na žrtev pravice kmeta. A tudi na Ogrskem bodo še kmetje obračunali z morilci svojega voditelja.

Kaj je izpovedal Achim, ko je umiral.

Ko se je Achim, kakor se poroča iz Bekes-Szabi, boril s smrtnjo, je prišel k njemu preiskovalni sodnik. Začetkom maja Achim ni hotel odgovarjati, a ko ga je opozoril, da je njegova izpoved velevažna, ker lahko, kakor zdravnik izjavlja, umre, je izpovedal: »Nisem se še oblekel in sem ravno nadaval ovratnico, ko sta vdrila v mojo spalnico mlada moža. Kričala sta name: »Ti kmet!« Takoj nato je eden ustrelil. Drugega se ne spominjam. Prepira ni bilo nobenega.« — Tako slove izvirno poročilo, ki je došlo na Dunaj po judovskem viru. To poročilo slove seveda popolnoma drugače, kakor slovejno pravotna, po klici izdana poročila, po katerih naj bi bil rajnik pretepjal enega morilca in ga davil.

Ogrska vlada objavlja, da v Bekes-Szabi ni bilo nobenih nemirov. Vlada ni odpolnila vojakov, pomozila je zgolj orožnike na 70 mož, ki bodo pod vodstvom orožniškega majorja Nemechyja in z voditeljem kmečke stranke dr. Simondo in Hrabowskim skrbeli, da se danes napovedani pogreb izvrši v najlepšem redu brez nemirov.

Oče morilcev, dr. Andrej Zsilinsky, je izjavil, kakor poročajo dunajski listi: »Odobravam, da so zapri moja sinova. Če bo sodišče mnenja, da sta kriva, naj se obsodita. Prepričan sem pa, da ju bodo porotniki oprostili. Obžalujem Achima, a zaslužil je smrt.« — Tako je govoril oče morilcev, ko je ležala umorjena žrtev na mrtvaškem odru!

V ogrski zbornici se je predsednik z globoko žalostjo spominjal umorjenega Achima.

NAPETOST MED TURKI IN BOLGARI.

Z zadnjim dogodkom, ko so Turki ustrelili nekega stotnika ob turško-bolgarski meji, se je pečal bolgarski ministarski svet in sklenil, da se zahteva od Turčije zadoščenje.

HRVAŠKE ZAHTEVE V OGRSKO-HRVAŠKEM DRŽAVNEM ZBORU.

V seji ogrsko-hrvaškega državnega zboru dne 16. t. m. je govoril poslanec Radičević o željah in pritožbah Hrvatov glede na železniško in prometno politiko. Želi, naj se kmalu zgradi Lika železnica. V skupnih uradih na hrvaškem naj se nastavljajo zgolj hrvaški uradniki. Uspešno naj se podpira hrvaška industrija. Hrvaški poslanci bodo glasovali za proračun. Juhovec grof Batthyany izjavlja, da so hrvaške želje deloma upravičene in izpolnjive. Pravi pa, da toliko časa Hrvatje ne bodo imeli simpatij, dokler bodo nastopali energično proti Budimpešti, udano pa nasproti Dunaju.

KOLIKO KMETOV JE V BOSNI IN HERCEGOVINI.

Dne 10. oktobra 1910 je bilo v Bosni in Hercegovini med 1,898.044 prebivalci 1,668.578 kmetov (87,91 %), medtem ko jih je bilo leta 1895 1,385.291 (88,34 odstotkov). Kmečko prebivalstvo se tako-le razdeli: posestnikov, ki nimajo kmetov, 4279, prostih kmetov je 136.854, kmetov je 79.701, prosti kmetje in kmetje: a) ki so bolj prosti, 14.453, b) ki so manj prosti, 16.963, kmečkih delavcev 20.450. Po veroizpovedanju se kmetje sledče razdele: posestniki s kmeti: 9537 mohamedancev, 633 pravoslavnih Srbov, 267 katoličanov, posestnikov brez kmetov je 3021 mohamedancev, 760 pravoslavnih, 458 katoličanov, prostih kmetov je 77.518 mohamedancev, 35.414 pravoslavnih, katoličanov 22.916; kmetov je 3653 mohamedancev, 58.920 pravoslavnih, 17.115 katoličanov; prosti kmetje in obenem kmetje: a) predvsem prosti kmetje: 1458 mohamedancev, 7462 pravoslavnih, 5533 katoličanov; b) bolj kmetje: 1223 mohamedancev, 9322 pravoslavnih, 6418 katoličanov; druge pri poljedelstvu neporabljene osebe: 9226 mohamedancev, 6265 pravoslavnih, 4190 katoličanov. S poljedelstvom se bavi torej 10.636 mohamedancev, 118776 pravoslavnih, 56.897 katoličanov.

AMERIČANI IN MEHIKANI.

Vstaši so zasedli Pachuco, ki leži 60 milj od glavnega mesta. Guverner je žebral. Vstaši so pognali vladno poslopje v zrak z dinamitom in oprostili jetnike. Trgovin niso oplenili, pač pa nacionalno in Hidalgo banko. Minuli petek se je pečal severoameriški ministrski svet z vedno večjo anarhijo v Ameriki. Sklenil je, da zasedejo Američani Mehiko, če se razširi anarhija tudi na glavno mesto.

ZAROKA SRBSKEGA PRESTOLONA-SLEDNIKA.

Kljub vsem dementijem poučeni krogi odločno naglašajo, da se srbski prestolonaslednik Aleksander zaroči s hčerko ruskega velikega kneza Nikolaja, Tatjano.

STANDARD OIL COMPANY RAZPUŠČENA.

Washingtonsko više sodišče Zveznih držav je v smislu postave proti tristem razsodilo, da se razpusti »Standard Oil Company«.

BOJI V ALBANIJI.

Grudi in Hoti so se umaknili, ko so izgubili Dedič in druge postojanke, ki so jih 15. t. m. zopet napadli Turki, a vstašev niso mogli poraziti.

FRED VOJSKO KITAJSKIE Z RUSIJO.

Iz Vladivostoka se poroča, da se vsled popotovanja ruskega vojnega ministra vedno bolj govorji o nevarnosti vojske med Rusi in Kitajci. Kitajski trgovci nočejo sklepati večjih kupčij, češ, da so dobili iz Pekina poročila, da naj ne sklepajo večjih kupčij, ker se vsak hip prične kitajsko-ruska vojska.

MAROČANSKI SULTAN UMORJEN.

»Standard« objavlja brzojavko, po kateri je bil umorjen maročanski sultan Muley Hafid, ker se je dognalo, da je zahteval francoske vojake. »Standard« sam pristavlja, da se mora poročilo presojati z največjo previdnostjo. Francozi prodirajo naprej. Iz Mararde se poroča, da so izgubili Maročanov v boju dne 10. t. m. 100 mrtvih in 200 ranjencev. Ponoči od 13. na 14. t. m. so sovražniki zopet napadli taborišče.

RICCIOTTI GARIBALDI OBTOŽEN.

»Berliner Tagblatt« poroča iz Rima, da je državno pravduščvo dvignilo obtožbo proti Ricciottiju Garibaldiju, ker je postal nevaren državi zaradi svoje albanske agitacije.

SRBSKI KRALJ OBIŠČE PREDSEDNIKA FRANCOSKE REPUBLIKE.

Srbški kralj Peter se odpelje 19. t. m. čez Budimpešto in Dunaj v Pariz, obišče Fallièresa. Spremljal ga bo srbški zunanj minister Milovanović.

Dnevne novice.

+ **K deželnozborskim volitvam.** Včerajšnje volitve so pokazale, da je najboljše sredstvo za okrepitev stranke udeležba volitev. Ta nam pokaže, ali število pristašev pada ali napreduje. V tem oziru je deželnozborski zakon, ki govorja o volivni dolžnosti, silno pametno uredba. Ko bi se naša stranka vsako leto volitev udeleževala, kakor hoče v bodoče to storiti, bi že včerajšnji izid volitve nekoliko drugače izgledal. Drugič so nam prinesle letošnje volitve volivno organizacijo. Mi poznamo svoje ljudi, volivec, treba jih je že organizirati v naših društvih. Delo pri ljubljanskih volitvah, pri takov velikem številu ni majhna reč, in samo tesna organizacija more to delo olajšati in ga uspešno zmagati. Upamo, da bo vsak naš somišljenik to vpošteval in pristopal k S. K. S. Z. Če bomo to dosegli, bo to najlepši uspeh včerajšnjih volitev!

+ **Slepel »Obzor.«** Včerajšnji zagrebški stari »Obzor« piše, da bo izid deželnozborskih volitev v Ljubljani odločilnega vpliva tudi na izid volitev na deželi. Naj si »Obzor« s takimi stvarmi, ki jih ne razume, nikar ne beli glave. Pri volitvah na deželi odločuje naše ljudstvo, in bodo tudi tako izpadle, kakor so zmirion, kljub vsem simpatijam, ki jih goji »Obzor« do kranjske liberalne stranke.

+ **Cerkvena tlaka ali kmečka vstaja v Šmihelu pri Žužemberku.** Pod tem naslovom so prinesli liberalni listi celo kopico laži in obrekovanj. Kar se tiče Šmiheljskih župljanov, je gola laž, da bi bili sami reveži in imajo v celi župniji samo dva konja. Res je, da nimajo konj dosti, imajo pa tem več govedi. Vsak količaj boljši posestnik ima v hlevu po dva para dobrih volov. Samo nekateri ljudje se branijo plačevanja za cerkev, ker so nahujskani od gotovih brezvestnežev. Laž je, da so bili vaščani oboroženi s kosami, sekiramimi, motikami, cepci in celo puškami. Res je, da je imel tupatam kdo motikov v roki; ko so zagledali orožnike, so isto odložili. Najbolj se je dopisnik na mene, češ da ni bilo nobenega kupca na javni dražbi, razun mene. Ampak tega pa menda dopisun ne ve, da radi tega, ker sem jaz kupil tisto kravo, sem v resnici še dobro storil v blagorobčanov. Ker, ako bi jaz ne bil kupil tiste krave za 92 kron, bi bila prodana čez nekaj dni v Žužemberku komaj za 45 kron, ker je bilo sklenjeno, da se bode druga dražba vršila v Žužemberku ob asistenci 15 orožnikov in da se bodo vse zarubljene stvari tje prepeljale. Sploh se pa iz vsega tega spozna, da kar je liberalne svojati, nima drugega namena, kakor hujskati in sramotiti proti cerkvi in proti njenim napravam. Ako bi ne bili ljudje od brezvestnih ljudi tako nahujskani, bi se ne bilo kaj takega pripetilo. Saj sploh ni bilo nobenemu več za plačati, kakor od 20 do 60 kron, ne pa kakor nesramno dopisunče poroča v »Jutru«, od 60 kron naprej. Toliko »Jutrovemu« dopisunu v odgovor, da bode vedel, kaj se pravi ljudi tako hujskati in obrekovati. Ako pa hoče zvedeti še kaj več in bolj interesantnega za svojo osebo in druge stvari, ki se tičejo njega, mu prav lahko posvetim. — Ivan Gross, posestnik v Žužemberku, dne 16. maja 1911.

+ **Sodnik v Radečah** je postal dr. Rudolf Schmidt.

+ **Smrtna kosa.** Včeraj zjutraj ob 5. uri je umrl v St. Petru pri Gorici podžupan g. Jožef Bizjak v 38. letu svoje dobe, zapustivši bolno soprogovo in sedem nedorastlih otrok. Pokojnik je bil somišljenik S. L. S. N. p. v m.!

+ **Dopusti vojakov za žetev.** Vojno ministrstvo in ministrstvo za deželno brambo sta odredili, da smejo prositi za dopust za dela na domačem posestvu le vojaki sami in to ustmeno pri reportu. Ni pa dovoljeno, da bi kdo drugi (oce, mati itd.) prosil na katerisbodi način za tak dopust pri vojakih se nahajajočega sorodnika.

+ **Kamniška podružnica »Slomškove zvezze«** priredi dne 18. maja t. l. ob 2. uri popoldne v Komendi svoje zborovanje. Dnevni red: 1. Poročilo tajnice in blagajnika. 2. Predavanje »o perspektivi v ljudski šoli« (predava gdč. učiteljica Angela Trost). 3. »Gospodinjski tečaji na deželi« (poroča gdč. učiteljica Minka Odlašek). 4. Predlogi in nasveti. Tovariši in tovarische na zborovanje!

+ **Društvo za otroško in mladinsko skrb v Kamniku** priredi dne 2. junija t. l., ob 3. uri popoldne v sodni dvorjanstvu 2 svoj občni zbor z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo društvenega odbora. — 2. Volitev novega odbora. — 3. Raznotrosti. — P. n. društveniki se opozarjajo na določbo § 13. pravil.

+ **Kopališče Toplice na Dolenskem.** Lepi, gorki majniški dnevi so

privabili lepo število gostov in bolnikov v naše kopališče. Med njimi so: amerikanski škof Starha, baron Rechbach, c. kr. okr. glavar z gospo baronico, grofica Margheri, Pia pl. Fichtenau, dr. Kočevar pl. Kondenheim, gosp. Golja, c. kr. komesar, g. Skale, nadživinozdravnik, g. Dular, deželnih poslance. Dalje gg. Grčar Blazij in Toman Rutar, župnika, Bele Anton, nadučitelj; vsi iz Goriškega, ter gdč. Witzlsberger z Dunaja. Posebno dobro se počuti gdč. Waltl Pavla iz Trbiža, katera je zelo obolela na ischias, a ji kopanje tako ugaja, da že zelo dobro hodi ter ne čuti bolečin. — Kdor čuti trganje, naj ne zamudi ugodne prilike in naj si poišče zdravja v Toplicah!

+ **Iz Istre.** 15. maja 1911. Včeraj smo imeli tu v Bermu izvanredno slovesnost, namreč posvečevanje nove župne cerkve. Pripravljalo se je poprej mnogo časa, a šele ko je vso zadevo vzel v roke izvedeni in podvzetni župnik, se je primerno hitro ves izvršilo, in to v splošno zadovoljnost vseh župljanov in posebno tudi milostljivega g. Škofa, ki je vpričo mnogoštevilne duhovščine iz sosednjih župnih očito povabil delovanje župnikova in v znak svojega posebnega priznanja župnika g. Josipa Grašiča imenoval častnim konzistorialnim svetnikom. Bog ga živi!

+ **Vinska pokušnja** pristnih domačih kranjskih vin »Kranjske deželne vinarske zadruge« v Ljubljani se vrši v četrtek 18. t. m. v zadružni pokuševalni kleti pod kavarno »Evropa«. Več v današnjem inseratu.

+ **Okolu 1000 slovenskih in hrvaških volilcev v Pulju izpuščenih.** Uzor anagrafičnega urada je pač oni v Pulju. V imenuku za državnozborske volitve ni izpuščenih nič manj nego 1000 Slovencev in Hrvatov-volilcev, med tem ko so Lahi vsi skrbno objavljeni. Puljški volilni imenik je pravi falsifikat, da mu ga morda v celi Avstriji ni para. Če bi vlada hotela dati tej nezakonitosti le trohico zadoščenja, bi morala dovoliti podaljšanje reklamacijske dobe. Kdo more s tem računati, da se je kar na tisoč volilcev izpustilo. Tako bo prišlo mnogo volilcev, ki stavijo v javne urade preveliko zaupanje ob svojo volilno pravico.

+ **Avtrijsko mornarično društvo** je izročilo c. in kr. mornarični upravi častno zastavo za naš prvi dreadnought »Viribus Unitis«. Častne zastave imajo malo vojnih ladij. To so zastave, katerih se podelijo kakšni vojni ladji na vladno ob prilik, ko se jo spusti prvič v morje. Tako ima n. pr. vojna ladja »Wien« častno zastavo od dunajskih dam; vojna ladja »Budapest« od peščanskih dam, itd. Častna zastava je enaka avstrijski bojni zastavi, samo da je iz težke svile. Zadnji mornarični ukazni list prinaša navodila, ob katerih prilikah se imata najnovejša častna zastava našega prvega morskega velikanov »Viribus Unitis« razviti. Ukazni list zapoveduje, da se ima ta častna zastava izročiti na slovesen način prvemu poveljniku vojne ladje »Viribus Unitis« na dan, ko bo vojna ladja prvič postavljena v službo (to bo koncem leta 1912). Zastava ima biti shranjena vedno v kajuti poveljnika te ladje. Razviti se ima samo, ako pride na krov kak član cesarske rodovine, pri izvanrednih slavnostnih prilikah in tukih pred morsko bitko. Do dneva, da se zastava more izročiti »Viribus Unitis« ima biti shranjena v c. in kr. mornaričnem arzenalu v Pulju.

+ **Občinske volitve v Litiji.** Iz Litije nam pišejo. Liberalci zdaj ob časih občinskih volitev lazijo s palčko v roki od hiše do hiše in si delajo velike skrbi za kmetov blagor. Pri vsej skrbi pa nič ne pazijo, kaj je laž in kaj resnica. In tako pridejo na dan stvari, o katerih bomo še govorili in zahtevali zadoščenja. Pride dan plačila, to si zapomnite! Sploh pa nikar ne mislite, da se vam bo posrečilo preslepit kmečke volilce. **Vsa občina je edina v tem, da liberalna vlada v Litiji mora pasti.** In padla bo kmet v naročje; kmet bo odslej vaš gospod in **ne več vaš hlapec kakor dozdaj.**

+ **Hotič.** V nedeljo 7. t. m. so imeli litijski in vaški Sokoli izlet v Hotič. Na ljudstvo niso napravili najmanjšega utisa. Ljudje so jih od strani opazovali in dovitje zbijali iz njih. Mrnovi Johani in Kresu z Loga so vpili »živio«. Ta dva se pa nista domislila, da ta »živio« nekaj stane. Tisti, ki so bili zraven trde, da Sokoli niso imeli nobenega denarja, vso »ceho« je plačal dr. Premrov. To je edino sredstvo da se jih ohrani, če se jim da za pijačo. Toda, doklež se?

+ **Domen v Šmartnem.** Prireditve igre »Domen« na »Ljudskem odrvu« v Šmartnem je v nedeljo 14. maja krasno uspela. Ob prilikah se ponoviti.

+ **Memento za Poljake.** V galiskem mestu Biala so se vršile te dni volitve v mestni zastop in so se končale s popolno zmago nemških kandidatov. Poljaki so na celi črti propadli.

+ **Ponarejeni denar.** V Gorici so aretrirali 53 letnega Antona Gabrijelčiča z Anhovega, ker so našli pri njem dve ponarejeni kroni.

+ **Pokopali so** včeraj v Celovcu bivšega deželnega predsednika koroskega grofa Zeno Goessa.

+ **Pri občinskih volitvah na Reki** je propadla Zanellova stranka in je zmagal dr. Vivova stranka.

+ **Soc. demokratije na agitaciji.** V nedeljo so imeli v Podborštu pri Črnučah soc. demokrati svoj shod. »Kadar bo Šusteršiča vrag vzel in bo Kristus duhovnike iz cerkve spodil, takrat bo na svetu boljše.« To je bil smisel te pridige. Ena jim je pa ušla. Povedali so namreč, da je vojaštvu v državi samo zaradi soc. demokratov, oni so torej sami krivi neznosnih stroškov za vojaštvu! Pa druge dolže. Kako pa morejo kja pametnega povedati taki »govorniki« kakor Petrič et comp.! Črnučani, kolikor jih je bilo na shodu, so bili lepo tiho in so si mislili svoje in bodo po svoje volili svojega dr. Šusteršiča. Bog ga živi!

+ **Iz Svetja** se piše: V nedeljo so bili kranjski Sokoli v Medvodah pri Jesihu. Brce je svojim zvestim obljubil, da bo zopet shod napravil pri Jesihu. Brctu se svetuje, da naj ostane v Ljubljani.

+ **»Svobodna Misel« — zaplenjena.** Kakor poroča uradno glasilo »Wiener Zeitung«, je bila majeva številka »Svobodne Misli« zaplenjena.

Gospodarstvo.

POJASNILA GLEDE ODDAJE MODRE GALICE PO ZNIŽANI CENI.

Z ozirom na veliko bedo, ki je nastala v večini vinorodnih pokrajin dežele kranjske vsled slabe lanske vinske letine, ki je pa ni povzročilo le skrajno slabo vreme,

vodila in jih nujno prosimo, naj se po njih ravnajo:

1. Nihče naj ne priganja c. kr. kmetijske družbe k hitrejši odpošiljatvi, ker družba zvršuje naročila po vrsti, kakov so ji došla in kakor ona sploh sama modro galico dobiva, kajti tvornice ne morejo hitreje zmagovati dela, angleška ter ameriška galica pa še ni vsa prišla v Trst ali Reko. Česar družba pri najboljši volji sama ne more dobiti, tega ne more naprej dati!

2. Naročanje na modro galico po znižani ceni je ustavljeno in se torej nobeno novo naročilo več ne zvrši. Odsej velja cena 60 K za 100 kg v Ljubljani, ki bo konci meseca maja bržko ne nekoliko padla.

3. Naj se ne delajo nepotrebni stroški s prevozom galice s kolodvorov, ampak naj imovitejši vinogradniki tudi kaj žrtvujejo v prid svojim revnim tovarišem z brezplačno vožnjo. Izkorisčanje državne podpore in celo zloraba s predlagim prevažanjem se nikakor ne bosta trpela.

4. Kdor količaj more sprejeti galico takoj plačati, mora to storiti, da se z izgubo obresti ne odje podpora res potrebnim vinogradnikom. Galica naj se torej daje na upanje le vinogradnikom, ki je res ne morejo takoj plačati. Dolžni zneski naj se ne prenehoma izterjujejo in sprejeti denar naj se sproti pošilja na c. kr. kmetijsko družbo kranjsko, ki založi v to podjetje preko 150.000 K iz svojega.

5. Nikomur naj se ne delajo obljuhe za ves ali delni odpis dolga konci tega leta, kajti te ugodnosti bo po omenjenih razmerah v najboljšem slučaju deležno le prav pičlo število res revnih vinogradnikov, ki nimajo ničesar drugega kakor le majhen vinograd.

RAZGLAS

o prihodnjem tečaju podkovske šole v Ljubljani.

Novi šolski tečaj na podkovski šoli c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani se prične dne 1. julija 1911.

Poleg podkovstva se učenci šole uče tudi ogledovanja živine in mesa.

Kdor želi vstopiti v podkovsko šolo, naj vloži prošnjo za sprejem ter ji priloži:

1. rojstni ali krstni list;
2. domovinski list;
3. šolsko spričevalo;
4. učno spričevalo v dokaz, da se je izučil podkovstva pri kakem kovaškem mojstru;
5. župnikovo ali županovo spričevalo o poštenem vedenju.

Ubožni prosilci, ki se ne morejo šolati na svoje stroške, niti ne morejo pričakovati podpore od svojcev, morejo dobiti po 100 K podpore pri kmetijski družbi. Prosilec za podporo mora svoji prošnji poleg zgoraj navedenih prilog priložiti še:

6. ubožni list in
7. potrdilo, da je bil že dve leti za kovaškega pomočnika.

Prošnje za sprejem v podkovsko šolo naj se pošljejo podpisemu ravnateljstvu

do 15. junija t. l.

Šola traja do konca decembra 1911.

Kdor po končanem tečaju napravi skušnjo iz podkovstva, more po postavi iz leta 1873. dobiti patent podkovskega mojstra; brez skušnje pa sedaj nihče ne more postati podkovski mojster.

Pouk v podkovski šoli je brezplačen, učenci morajo skrbeti le za hrano in za potrebne učne knjige. Stanovanje imajo učenci v šolskem poslopu.

Učenci naj se zglaše vsaj dva dni pred pričetkom tečaja v podkovski šoli na Poljanski cesti št. 57.

Ker je po slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izurjenih kovačev, pa tudi izurjenih oglednikov klavne živine in mesa, zato naj bi skrbela županstva, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača in mesoglednika.

Francišek Povše,
predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Zivinozdravnik Lovro Tepina,
ravnatelj podkovske šole.

NAZNANILO.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 28. in 30. junija t. l., in sicer 30. junija skušnja iz podkovstva za kovače, ki niso obiskovali podkovske šole, 28. junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, ki hočejo delati to skušnjo, naj se oglaša pri podpisem ravnateljstvu do 15. junija t. l.

Ravnateljstvo podkovske šole v Ljubljani,
dne 6. maja 1911.

Zivinozdravnik Lovro Tepina,
ravnatelj podkovske šole.

Ljubljanske novice.

Ij Deželnozborska volitev v Ljubljani. Glavna volilna komisija se je danes ob 10. uri dopoldne sestala v »Mestnem domu« in je izdala o izidu včerajšnje volitve naslednje: Vseh volilnih upravičencev je bilo 3775. Na volišče je prišlo 3321 volilcev, veljavnih glasov je bilo 3259, neveljavnih 62. Absolutna večina znaša 1630. Dobili so prof. Reisner 1685, dr. Gregorič 933, dr. Egger 455, Bartl 180 glasov, razcepiljnih 6 glasov. Profesor Reisner ima 55 glasov absolutne večine. Več o tej volitvi na prvih straneh »Slovenca«.

Ij Oče in sin. Včeraj je prišel na deželnozborsko volišče tudi oče profesor Reisnerja, star, v delu in trpljenju osivel obrtnik. Mož je doživel mnogo preziranja od svojega lastnega sina. Ko je mož zapustil volišče izjavil je, da svojega sina ni volil in se je jako značilno izrazil o »izvoljencu« c. kr. uradništva. Oče je svojega sina najbolje poznal in cenil.

Ij Liberalni zabavljenci in izzivači. Včeraj zvečer sta prišla v gostilno k Flegarju, Zaloška cesta, liberalna agitatorja Babnik in Bernot. Bernot je takoj začel izzivati pristaše S. L. S. Svetujemo obema, da se v bodoče vzdržita vsakega izzivanja.

Mestni uslužbenec — agitator za klerikalce. Pod tem naslovom piše »Narod« sledeče: Neki tukajšnji drvar pod imenom N. Porenta, ki je obenem tudi pri mestnem magistratu prižigalec pouličnih svetilk, je strastno agitiral za včerajšnji klerikalni shod v »Unionu«. Ves teden je donašal vabila od hiše do hiše v Šentjakobskem okraju in v nedeljo zjutraj pa je pred cerkvijo ljudem, ko so šli od maše, vabil vabila za Sustersič-Krekov shod. Mož si bo treba zapomniti. — K tej novici pripomnimo tole: Če se dočimnemu uslužbencu samo las na glavi skrivi, potem bomo skrbeli, da bo padla neka druga višja liberalna glava.

Ij Na Rožniku bodo prihodnjo nedeljo prisostvovali sveti maši ob deseti uri dopoldne člani društva trgovskih in podjetniških uslužbencev.

Ij Tombola. Na Vnebohod obhajajo letos Salezijanci svoj glavni praznik Marije Pomočnice. Pri tej priložnosti priredi društvo za zgradbo zavetišča pod predsedstvom visoko častitega g. kanonika Tom. Kajdiža predmetno tombolo v korist tamošnjega zavoda. Med igro bo koncertirala nad 65 moči broječa godba salezijanskega oratorija iz Trsta, katera si je izbrala za letošnji izlet Ljubljano.

Ij Prva čevljarska pomočnica, katera se je izučila pri K. Hinterlechnerjevem nasl. čevljarskem mojstru gosp. Antonu Trtniku v Ljubljani, Francovo nabrežje 21, je gospodična Jožinka Kapel. Prestala je svojo učeno dobo in napravila za poskušnjo v navzočnosti čevljarskih mojstrov gg. Al. Erjavca, M. Oblaka, Al. Polanjkota, Gačnika in pomočnika Leop. Franka krasne ženske čevlje. Izprševalna komisija dala ji je z dobrim uspehom red. Da bi se do sedaj bila posvetila čevljarskemu obrtu, kateri je zelo naporen, kaka ženska, to se do sedaj ni pripetilo ne na Kranjskem in ne v obližju iste, da, morda celo ne v celi širni Avstriji. — Gospodična Jožinka Kapel je tako izborna in marljiva delavka, pa saj ni čuda, izučila se je poleg starega 61letnega pomočnika g. Ignacijja Franceljna, kateri dela v eni in isti hiši že čez 32 let. Vrli pomočnici iskreno čestitamo in ji želimo v njeni stroki dobrega napredka!

Ij Vsled prezidave deželne porodnišnice v tukajšnji deželni bolnici, je sprejem v ta oddelek med časom delovršbe omejen. Sprejeti je mogoče le ono število, ki jih dopušča prostor v dveh postavljenih Deckertovih barakah. Sprejemajo se torej le nujni slučaji, ki jih ni mogoče odkloniti.

— Utopljenca so dobili danes dopoldne v Ljubljani pri papirnici v Vevčah. Utopljenec mora biti oni, ki je padel pred dnevi pred enkrarno v vodo in ga je videl narednik 17. pešpolka. Stari je videti okoli 40 let. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Dev. Mar. v Polju.

Ij Umrli so v Ljubljani: Anton Eržen, posestnik, 45 let. — Angela Košir, hči nadkurjača juž. železnice, 1 leto. — Ivan Rupnik, čevljar, 65 let. — Ignacij Berdajs, vpokojeni železniški uradnik, 69 let.

Ij Prijeta goljufica. Včeraj je policija aretovala 42 let staro, brezposelno delavko Terezijo Martinčič iz Št. Ruprelta na Dolenjskem, katera se že delčka klati okoli in živi samo od raznih goljufij. Za žrtev si je izbrala tudi Marijo Potočan, deklo na Poljanski cesti, o kateri je slišala, da ima precejšnjo vsoto prihranjenega denarja. Pred nekaj dnevi je prišla Martinčič k Poto-

čarjevi in ji začela pripovedovati, da je zadeba glavno srečko v znesku 90.000 krov in da ji je poleg tega nek ameriški škof obljubil, da ji bode kupil hišo. Poleg vsega tega, ji je pa tudi rekla, da ima 1600 K načrtenega denarja v hranilnici in da ne mara denarja dvigniti ter jo prosila najiji posodi nekaj denarja proti visokimi obresti. Potočar je res Martinčičevi na to dala 1200 K denarja. Čez nekaj dni pa je zvedela, da je imela opraviti z goljufico. Aretovanka je od denarja že 121 K porabila. Izročili so jo deželnemu sodišču, kjer je svoj čas že presedela zaradi goljufije trimesečno ječo.

PREPOVEDANO POLITIČNO SODELOVANJE AKTIVNIM URADNIKOM.

Srbska skupščina je z 42 med 58 glasovi sklenila, da se vsim aktivnim uradnikom prepove sodelovati v politiki.

Razne stvari.

Ob povratku iz ječe. Te dni so poslale odgonske oblasti pred ljubljansko poroto na pet mesecev obsojeno Elizo Ulrich, ki je umorila svojega otroka, po prestani kazni v domaču občino Schlickenu. Tamkaj se je zbrala na kolodvor velika množica ljudi, ko se je zvedelo, da pride Ulrich domov, ter so jo sprejeli s psovkami in živiljanjem. Ko je morilka svojega otroka zapustila železniški voz, je došlo do skandala. Ljudje so planili nanjo ter jo vlekli za lase in suvali. Posredovati je moralna policija in spraviti na varno.

Časnikar žrtev svojega poklica. V Lvovu je bil 15. t. m. arretiran neki vojak. Ob tej priliki se je nabralo veliko ljudi, ki jih je razgnala policija. Neki časnikar se ni umaknil, ker je hotel izvedeti, kaj da se je zgodilo. Ko se je približal straži, ga je obkoko 12 vojakov s častnikom na čelu, vrgli so ga na tla, tepli do krvi in ga nevarno ranili.

Iz strahu pred vojaško službo se je v ogrski občini Komlos skrivalo 20 rumunskih mladeničev, ki so se s stradanjem in pohabljenostjo, ki so si jo sami nadali, hoteli odtegniti vojaški službi. Več tednov so jedli le najpotrebnejše, podnevi težko delali, pončo pa krokali in nič spali. Orožniki so jih priveli k novačenju, kjer so jih 16 potrdili.

Petleten deček začgal cerkev. V Bujah je preteklo nedeljo zjutraj v župni cerkvi nek štiri do petletni deček začgal stranski oltar. Neka ženska, ki je ravno mimo šla, je opazila, kako je s koščkom goreče sveče hotel začgati tudi nek drug oltar. Ko pa je opazil, da ga je ženska videla, je pobegnil, med tem ko je ta sklicala ljudi, da so požar pogasili. Škode je okoli 400 K, ki pa je pokrita z zavarovalnino.

Demonstracije proti velikim klobukom. Na Dunaju so v nedeljo zvečer otvorili poletno gledališče v dunajskih »Benetkah«. Ob tej priliki je došlo do burnih demonstracij proti velikim ženskim klobukom. Predstava se je morala za nekaj minut prekiniti, dokler ni ravnatelj z odras prošil dame, naj snamejo klobuke z glav. Ko se je zgodilo, se je predstava nadaljevala.

Mednarodni hotelski tatovi na južnem Tirolskem. Iz Merana poročajo: Na južnem Tirolskem se zopet potika tolpa mednarodnih hotelskih tatov. Medtem ko so se dogodili zadnje dni stevilni volumni in tatvine, je bila včeraj v neki vili v Untermaisu neki tovanarjevi vodvi ukradena briljantna zaponka, vredna 2400 K. O storilcih ni sledu.

Svojo ženo zabodel. V Hallu na Tirolskem je v prepiru 16. t. m. zabodel mizar Feliks Schneebecker s štiroglato pilo svojo ženo, Morilca, ki je znan kot pijanec, so zaprli.

400 russkih intendantnih uradnikov pred sodiščem. Iz Peterburga poročajo, da so izročili sodišču 400 intendantnih uradnikov različnih resortov, ker so senatorji pri reviziji uradnih poslov odkrili velika slaperstva.

Nesreča dveh francoskih vojaških aviatikov. Iz Pariza poročajo: V bližini Bethune sta se hotela včeraj aviatika poročnika Trelarre in Seurant med poletom iz Druai v Calais spustiti na tla v bližini Calonne sur Balgs. Pri tem pa se je biplan zapletel v brzozavne žice, se prevrnjal in padel z obema aviatikoma na tla. Poročnik Trelarre je ostal neposkodovan, medtem ko je poročnik Seurant dobil zelo težke poškodbe. Letalni stroj se je popolnoma razobil.

Našim naročnikom!

Prijatelje našega lista pa prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na »Slovenca«. Agitirajte za nove naročnike!

Spominjajte se pri vseh pririvitvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Teleonska in brzjavna poročila.

VOLILNI SHODI GRAFENAUERJA

Celovec, 17. maja. Volilna shoda napravi poslanec g. Franc Grafenauer in uver v nedeljo dne 21. t. m. dva. Dopolne po maši v Kazah, popolne točno ob treh pa »pri Čukucu«. Srečah (občina Škocjan). Naši zavrnipki naj razvijejo živahnog agitacijo, za dobro udeležbo; in narodni mladinci! Pridite tudi vi in pripeljite veliko drugih seboj. — Mnogo se je po vpraševalo po osebi g. Grafenauerja v nedeljo pride; torej na plan tudi vi

PRAŠEK IN ZAZVORKA IZKLJUČENA IZ ČEŠKEAGRARNE STRANKE.

Praga, 17. maja. Današnji seji iz vrševalnega odbora češke agrarne stranke je predložen predlog, naj se bivša poslanec Prašek in Zazvorka izključi iz agrarne stranke, ker postopa na svojo roko. V nedeljo je bil Prašekov shod jako buren in je vseč vpitja se moral pred določenim časom končati.

POGREB ACHIMOV.

Budimpešta, 17. maja. Več delavskih kategorij je sklenila ob pogrebu Achimovem ustaviti delo in se udeležiti pogreba.

VELIK POŽAR.

8385 hiš zgorelo. — 45.000 ljudi brez strehe.</p

Krasni spominki prvega svetega obhajila na posebno ugodno učinkujoci podlagi s slovenskim napisom in prostorom za obhajanje imo in podpis darovalca se dobe sedaj v »Katoliški Bukvarni« za 20 vinarjev komad. Vsled izredne krasote in razmeroma skrajno nizke cene so ti spominki brez dvoma najprimernejše darilo za novoobhajance.

Silvin Sardenko: Slovanska apostola. Zgodovinska igra v petih dejanjih. Ob 1025letnici Metodove smrti (885 do 1910). V Ljubljani 1910. Izdal »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«. Založila »Katoliška Bukvara«. Str. 70. Cena 1 K 20 h. Bliža se zopet god slovanskih blagovestnikov sv. bratov Cirila in Metoda, ki sta prva jela širiti med Slovani katoličanstvo ter kulturo in omiko ter toliko storila za versko in narodnostno probuo slovanstva. Kako moremo pač pomembnejše in dostenje slaviti ta za slovanstvo tako velik praznik, kakor če predočimo našemu ljudstvu delovanje sv. bratov na naših odrih. — »Dom in Svet« I. 1910 piše o tej igri sledče: Sardenkova zgodovinska igra nam predočuje tipične prizore iz onega velikega časa, ko sta slovanska apostola, boreč se s poganstvom, z razkolništvtom in narodnostnimi nasprotji, privedla Slovane do katoliške vere. Velika zasluga Sardenkova je ta, da pojmuje kulturno delo Cirillo in Metodovo mnogo bolje, nego se godi dandanes, ko mora njuno častitljivo ime služiti često stremljenjem, ki so čisto nasprotna zgodovinskemu delu svetih bratov. Pisatelj najprej kratko označi dobo, v kateri se vrši igra, in razne verske in politične nazore, ki so živeli tedaj v Panoncih. Dejanje je prav mojstrsko razprejeno. Sveta brata prideta ravno vsed tega do popolne veljave, ker pisatelj pokaze na odru samo velik vpliv, ki izhaja od njunih oseb. Gledalec vidi zgodbo Trudopolkove rodbine, a v svetlobi, ki prihaja od solnca svetih bratov. Jezik je tako lep, kratki, krepak. Igra je prav primerna za naše društvene odre in se bo lahko predstavljala tudi ob bolj skromnih tehničkih sredstvih, ker obsegamo samo moške vloge in je prizorišče le dvoje: v Trudopolkovi sobi in pred njegovo hišo. Zato upamo, da bomo čestokrat gledali Sardenkovo igro na naših odrih.

Srce Jezusovo vse hvale najbolj vredno; 21 pesmi na čast presv. Srca Jezusovemu, uglasbil Frančišek Kimovec, odobril čast. kn.-škop. ordinarijat v Ljubljani. — Cena partituri 2 K 40 vin., glasovi po 50 vin. — »Katoliška Bukvara« v Ljubljani je pravkar v zelo lepi obliki izdala hyvaledno zbirko, katera obsegajo 21 napevov, in sicer: 6 mašnih, 11 raznih, 3 blagoslovne in 1 slovesno hvalnico (150. psalm; veličastna skladba za slovesne prilike). Od kar je pobožnost presv. Srca Jezusovega splošno vpeljana, smo pogrešali take zbirke kakor je omenjena; je torej našim cerkvenim zborom prav dobrodošla. Želimo, da bi isti v obilnem številu segli po njej in na čast božjemu Srnu gojili te lepe, v najpobožnejšem duhu in lahkom slogu zložene napeve, kateri se dobijo in naročajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Strokovna oceno prinese prihodnja številka »Cerkvenega Glasbenika«.

KATOLIŠKA BUKVARNA v Ljubljani

priporoča za svete birmne in kanonične vizitacije našim cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Foerster Anton: **Ecce sacerdos magnus** za štiriglasni mešani zbor in orglje. Op. 33. Part. in štiri glasovi 1 K 60 h, posamezni glasovi po 18 h.

Mihelčič Alojzij: **Ecce sacerdos magnus** za štiriglasni moški zbor. Op. 3. Part. 80 h.

Hladnik Ignacij: **Ecce sacerdos magnus** za mešan zbor orglje in orkester. Op. 37. Part. 1 K.

Foerster Anton: **Ecce sacerdos magnus** za štiriglasni mešani zbor in orglje. Op. 69. Part. 40 h.

Kimovec Franc: **Ecce sacerdos magnus** za štiriglasni moški zbor. Part. 40 h.

Mnenje g. dr. I. Votruba,
Prerov.
Gospod J. Serravallo,

Trst.

Zahvaljujoč se Vam, potrjujem, da sem dobil poslano izvrstno **Kina-vino z železom** in naznanjam, da sem ga rabil z uspehom pri svoji hčeri, rekonvalsentni po težki influenci. Smem ga toplo priporočati svojim kolegom, kot izvrsten izdelek v dopadajoči obliki vina.

Prerov, 8. februarja 1910.

Dr. Votruba.

Rogaški

Tempel
vrelec. Dietetična namizna pijača z obilno ogljikovo kislino. Posreduje prebavo in izmeno snovi.

Styria
Zelo koncentriran medicinalen vrelec, priporočljiv pri kroničnem želodčnem kataru, zaprtju, Brightonov ledicah, vrančeniku, otoklinah, jetri trutni, zlatnik, znojovizmenskih boleznih, katarhodihalnih organov.

Donati
Zdravilen vrelec največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem drevesnem kataru, obstopanjem žolčnih kamnen, tolčicami trganju, sladkoviti bolezni

Najmočnejši prirodni vrelec magnezijo-glauberske soli

TIČNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.					
Budimpešta, 16. maja.					
Pšenica za maj 1911	12·42				
Pšenica za oktober 1911	11·43				
Rž za maj 1911	9·53				
Oves za oktober 1911	9·61				
Koruza za maj 1911	6·55				
Koruza za julij 1911	6·65				

Meteorolegično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, sred. zračni tlak 736·0 mm

ur	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Tuduvina v 24 urah v mm
16. 9. zveč.	731·1	16·2	sr. zah	jasno		
17. 7. zjutri.	731·4	17·4	p. m. zah.	jasno	00	
17. 2. pop.	731·4	22·3	sr. ijzah.	sk. obl.		

Srednja včerajšnja temp. 17·8° norm. 14·2°.

Spretné Šivilje

se takoj sprejmejo, Kongresni trg 6, II. nadstropje.

Hiša s sadnim vrtom je naprodaj za 10.000 K. Takoj je treba izplačati okoli 3000 kron. —

Več se poizve v Rožni dolini štev. 154, cesta V., pri Ljubljani.

1507

Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini štev. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka

se proda.

Mladenč 18 let star, absolvent meščanske šole v Postojni, ki ima zmožnosti in posebno veselje za stavbno

risbo, se priporoča v brezplačno prakticiranje kakemu podjetniku ali inženirju. Informacije daje upravnost »Slovenca« ali pa K. Lenasi, župnik v Košani. 1612

Zahvala. 1623

Vsem, ki so nam izkazali sočutje ob bolezni in smrti našega drugega očeta, vsem, ki so nam v zadnji pozdrav poklonili prekrasne evedke, in vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku, se iskreno zahvaljujemo.

Rodbine: Fran Hren, dr. Bogumil Sonečki, Ritmojster Vaclav Hucl.

Zahvala. 1618

Za obile dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam došli med bolezni in povodom smrti gospoda

Karel Perkota
bivšega načitelja v Mirni peči

kakor tudi za tako častno spremstvo nepozabnega k večnemu počitku, izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo.

Posebej se se zahvaljujemo g. okr. šol. nadzorniku Josipu Turku za ginljiv nagrobnogovor, ad hoc sestavljenemu pevskemu zboru za krasno nagroblno petje, vsem g. učiteljem in g. učiteljicam, ki so mu s tako obilo udeležbo izkazali zadnjo čast in vsem sorodnikom, priateljem in znancem, ki so nam izrekli svoje sočutje ob prebridki izgubi.

V Ambrusu, 16. maja 1911.

Žaljuči ostali.

Zahvala.

Povodom prebridke izgube našega izkrenljivog in nepozabnega soproga, očeta, brata, strica itd., gospoda

Karla Jelovška
c. in kr. dvor. založnika, tovarnarja, veleposesnika itd.

nam je bilo nemogoče zahvaliti se vsakemu, ki nam je stal v teh težkih urah ob strani, bodisi s tolažilno besedo, bodisi s svojo udeležbo pri poslednjem potu pokojnika. Naj nam bo torej dovoljeno, da se tem potom zahvaljujemo vsem in vsakomur kar najiskreneje. Posebno hvalo smo dolžni cenji rodbini Korenčanovi, g. pivovarnarju Antošu in g. Orosz-u, ki so nam za časa bolezni in smrti pokojnega stali dan in noč ob strani s tolažbo in uteho; nadalje slavni, učiteljstvo vrhniške ljudske šole, ki se je polnočitveno udeležilo pogreba s šolsko mladino, katero je rajni tako ljubil. Najsrenejša hvala slavni, pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon«, ki je prislo z zastavo, za ginljive žalostinke, slavnemu telovadnemu društvu »Sokol« na Vrhniku za mnogobrojno udeležbo, slavni »Čitalnici«, slavnim požarnim brambam iz Stare Vrhnik, Borovnice, Verda in Vrhnik, p. n. članom »Ilirije«, slavnemu »Rokodelskemu društvu« na Vrhniku, slavnemu uradništvu c. kr. sodnije in davkarje, slavnemu c. kr. orožništvu in c. kr. finančni straži, prečduhovščini, posebno č. gg. patru Avreliju Knafliju in dekanu Lovru Gantarju, vsem vrhniškim gg. trgovcem; g. finančnemu svetniku Petručiu, g. ravnatelju Govekarju, g. Josipu Verbiču, zborničnemu svetniku Schrey-u, graščaku Galletu, dr. Furlanu iz Ljubljane in sploh vsem, ki so s svojo udeležbo pri pogrebu predragega nam pokojnika dokazali, kako so ga ljubili in spoštovali. Tisočera hvala še enkrat vsem dragim znancem in prijateljem — saj nam je bila Vaša udeležba v tolažbo in uteho: zapustil je blag spomin v tisočerih srceh in to nam je v dokaz, da ni živel zastonj! —

Vrhnik, 17. majnika 1911.

Za sorodstvo:
Ivana Jelovšek.

Enonadstropna 1586

ležeča pri kolodvoru ob državni cesti pripravna za vsako obrt kakor tudi za tuje in stavbiče za vrt se takoj proda.

KONJAK 891

star, prsten destilat dalmatinskega vina je najboljše sredstvo za slabotin in rekonvalsentne. Dobí se edino pri tvrdki:

Br. Novaković, Ljubljana.

Sprejme se takoj popolnom za-nesljiv in izurjen 1611

POLIR

pri gradnji ceste. — Kje, pove iz pri-jaznosti upravnosti »Slovenca«.

Gostilna

z malo trgovino in nekaj zemlje na izvrstnem pro-storu ob državni cesti se proda. Cena K 22.500. Takoj treba plačati K 12.500. Ponudbe pod: »Zlata ruda« na upravnosti lista.

1583

2 mehovani sobi 2
se takoj sprejmete, najraje na Blei-weisovi cesti, Mar. Ter. cesti, Franca Jožefa cesti ali okoli justične palače. Ponudbe naj se pošljajo upravnosti 1622 »Slovenca«.

Odda se takoj 1604

stanovanje

s 4 sobami (2 večji, 2 manjši sobi). Pod Rožnik štev. 242.

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko kožo in belo poll, se umiva le z Steckenfertilijino mečno milo (znamka Steckenfertilijino mečno milo tvrdke Bergmann & Co., Lešn ob Labi. Komad po 80 v se dobri v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom i. d. 608

Ženitna ponudba.

Mlad trgovec, inteligentne postave, z dobro idočo trgovino na zelo prijaznem kraju se želi v svrho ženitve seznaniti z gospodično, staro 18—26 let, z nekaj več premoženjem. Vdova brez otrok ni izključena. Cenj. ponudbe s sliko, za katere tajnost se jamči in vrne, se prosijo do 25. maja na upravnostvo »Slovenca« doposlati pod šifro »Zvestoba«.

Malo reklame

Razpis službe.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem razpisuje se

1615

služba magistratnega sluge

I. plačilne stopnje in sicer začetkoma v začasnom svojstvu.

S to službo so zvezani službeni prejemki letnih K 900 — ter pravica do napredovanja po obstoječih določilih.

Začasni magistratne sluge postanejo definitivni — ako jih občinski svet ni že preje imenoval za take — po treh letih zadovoljivega službovanja ter jim gre od dneva stalnega imenovanja dejavnostne plače tudi 35% te plače kot dejavnostna doklada.

Po vsakih treh, v predidočej plačilnej stopnji prebitih letih izvrši se, ako je bilo službovanje zadovoljivo, pomaknitev na višjo plačilno stopnjo.

Stalno nameščeni sluge imajo dalje pravico do pokojnine ter preskrbnine njihovih vdov in sirot v smislu obstoječih določil.

Prosilci za gori navedeno službo se imajo v smislu veljavne službene pragmatike izkazati, da so duševno in telesno zdravi, avstrijski državljeni v starosti ne pod 18 in ne nad 40 let ter da so slovenščine v besedi in pismu popolnoma zmožni.

Z gori navedenimi dokazili pravilno opremljene, lastnoročno pisane prošnje vlagati je pri predsedstvu mestnega magistrata najkasneje do

30. maja 1911.

Zakasnele ali pomanjkljive prošnje se ne bodo vpoštovale.

Mestni magistrat ljubljanski

dné 16. maja 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Proda se na Kranjskem pod ugodnimi pogoji okrog 150.000 kub. čevljev jelovega lesa.

Gozd meri ca. 90 oralov, je arondiran in ima lepo lego. Sredi gozda je hiša s hlevom za 4 pare konj, v bližini (20 minut) pa večja gostilna. Spravljanje je lahko, voznikov, sekačev, tesačev dovelj. Na razpolago je tudi vodna pila z 2 jarmoma (po 3 rez.) in cirkularjem blizu večjega trga na Dolenjskem, 8·50 km od železni. postaje; gozd sam je oddaljen od trga 6 km. Drevja je okrog 9000 debel, in sicer hoj in smrek od 20 do 58 cm prsne debeline. Les je lep, čist in zdrav. Naslov pove upravnštvo lista.

1563

SINGER „66“

Šivalni stroj 20. stoletja
Kupujte samo v naših prodajalnicah ali od njih agentov!

Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.

Ljubljana

Sv. Petra cesta 4.

Kranj

Glavni trg 53.

Kočevje

Glavni trg 79.

Novo mesto

Veliki trg 88.

Na splošno vprašanje vsako zaželeno pojasnilo; vzorec za vezenje, krpanje in šivanje zastonj in franko.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani priredi v četrtek, 18. t. m. od 4. ure pop. do 9. zvečer

vinsko pokušnjo

V pokuševalni kleti pod kavarno „EVROPA“ na Dunajski cesti.

NIZOZEMSKA

ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA NA DUNAJU I., ASPERNPLATZ I,

(v lastni palači) z zavarovanim kapitalom 380 milijonov, rezervami 113 milijonov in najcenejimi tarifi sprejema trgovske izobražence kot vnanje uradnike in krajevne zastopnike pod izvrstnimi pogoji. Glavno zastopstvo za Stajersko in Kranjsko: Gradec I., Schmiedgasse 40. Glavni zastopnik za Kranjsko: Ciril Globočnik, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zaloge opeke, ki je izdelana še iz cenenega cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo.

Ivan Jelačin, Ljubljana.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri.

Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2·20, vezano K 3·20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3—, elegantno vezano K 4—. — Ze dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikanino in oglajeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrgo. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija. Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8·50, vezano K 10·80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljnosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najboljše dela svetovne znanstvene literature.

Poezije Anton Medved-eve.

I. del K 3·80, elegantno vezano K 5—; — II. del K 4—, elegantno vezano K 5·40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: **Razporoka**. Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2—, vezano K 3—.
2. zvezek: **Stepni kralj Lear**. Ivan Turgenjev Sergjejevič. Povest. **Hiša ob Volgi**. S. Stepnjak. — Josip Jurec. K 1·20, vezano K 2·20.
3. zvezek: **Straža**. Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2·40, vezano K 3·40.
4. zvezek: **Ponižani in razdaljeni**. F. M. Dostoevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3—, vezano K 4·20.
5. zvezek: **Kobzar**. Taras Sevcenko. — Josip Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesniškim življenjepisom. K 2·40, vezano K 3·60.
6. zvezek: **Mož Simone**. Champol. — V. Levstik. Roman. K 1·40, vezano K 3—.
7. zvezek: **Hajdamaki**. Taras Sevcenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamackini. (Kobzar II. del). Broširano K 1·50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3·40, vez. K 4·50)
8. zvezek: **Dolina krv.** (Glenanaar) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4·20, vezano K 5·80.
9. zvezek: **Kacjanar**. Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. K 1·40, vezano K 2·40.
10. zvezek: **Roma**. Silvin Sardenko. Poezije. K 2—, vez. K 3·20.
11. Andrej Hofer, tiroški junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženskih vlog).
12. zvezek: **Kražna žena**. Povest iz domače zgodovine. K 1·40, vezano K 2—.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: **Znamenje štirih**. Conan Doyle. Londonška povest. K —60, skupaj vezan z II. zvez. K 1·80.
2. zvezek: **Darvana**. Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1·80.
3. zvezek: **Jernač-Zmagovač**. Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — **Med plavzovi**. Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K —60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1·40.
4. zvezek: **Malo življenje**. Dr. Fran Detela. Povest. K 1—, vezano K 1·40.
5. zvezek: **Zadnja kmečka vojska**. Avgust Šenoc. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1·60, vezano K 2·60.
6. zvezek: **Gozdarjev sin**. Fran S. Finžgar. Povest. K —20, skupno vezano s III. zvezkom K 1·40.
7. zvezek: **Prihajač**. Dr. Fran Detela. Povest. K —90, vezano K 1·70.
8. zvezek: **Pasjeglavci**. Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — **Kristusove legende**. I. Vodnjak modrih mož. — 2. Betlehemske deteče. — 3. Sveti noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica.

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2·20, vezano K 3·20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: Alešovec. **Kako sem se jaz likal**. I. del. K 1·20, vezano K 2—.

10. zvezek: Isto II. del. K 1·20, vezano K 2—.

11. zvezek: Isto III. del. K 1·20, vezano K 2—.

12. zvezek: Dolžan. **Iz dnevnika malega poredneža**. K 1·40, vezano K 2·30.

13. zvezek: Haggard, **Dekle z biseri**. K 2—, vezano K 3·20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3·80, vezano K 5·40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet izvodov in več po K —35.

Posebno za mladenična društva pripravna igra polna nadušenja za krščanska načela.

Slovenska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1·20.

Slošek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1—.

Krek. **Turski križ**. (Igra v štirih dejanjih). — **Tri sestre**. (Igra v treh dejanjih.) K 1—, 10 izvodov K 8—.

Vsebina obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako sijajno prirejena, da se boleta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletantskega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posčbnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebina:

1. zvezek se začasno ne dobri.

2. zvezek: 1. Vedežvalka. Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem dveh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Zupan sardinskali ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.) K —80.

3. zvezek: 1. Mlini pod zemljo ali zadnje ure pogonstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. (10 moških oseb.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neža, Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.) K —80.

4. zvezek: 1. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Krtinah ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

soba v gostilni pri „zlati goski“. Burka v enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

5. in 6. zvezek: 1. Garcia Moreno. Žaloigra v petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. Krčmar pri izvoru rogu. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 3. Kukavica modra ptičica ali boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. Sveta Cita. Slika iz njene življenja v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) — 5. Pri gospodi. Šaloigra v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. Črevljari. Veseloigra v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 7. Kmet in fotograf. Komičen pripor. (3 moške vloge.) — 8. Kovačev študent. Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1·60.

7. in 8. zvezek: 1. Sinovo maščevanje ali spoštujoč očeta. Igrokaz v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Za lovitve. Burka enodenjška. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. Občinski tepeč. Veseloigra v treh dejanjih. (13 moških vlog.) — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.) — 5. Nežka z Bledu. Narodna igra v petih dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. Najdena hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) K 1·60.

9. zvezek: 1. Na Betlehemskej poljanah. Božična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.) — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanj